

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ

ԵՎ

ՔԵՄՈՆԻՔՍ ԻՆԹԵՐՆԵՅՇՆԼԻ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ

ՎՃԻՌՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ԵՐԵՎԱՆ 2002

ASSOCIATION OF JUDGES OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

SPONSORED BY
THE COUNCIL OF EUROPE
AND
CHEMONICS INTERNATIONAL INC.

COLLECTION OF JUDGMENTS
OF EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Մասնագիտական խմբագիր

YEREVAN 2002

Ալվինա Գյուլումյան
ՀՀ սահմանադրական դատարանի անդամ,
ՀՀ դատավորների միության նախագահ

Պատասխանատու խմբագիր

Լիանա Հակոբյան
ՀՀ սահմանադրական դատարանի
աշխատակազմի գլխավոր մասնագետ

Լեզվական խմբագիր

Աիդա Կարապետյան

Ժողովածուի մեջ ընդգրկված վճիռները անգլերենից թարգմանել են.

Լուսինե Պողոսյանը
Մարինա Մխիթարյանը
Սուսաննա Բաղդասարյանը
Կարինե Բալայանը

ԲՐՈՒՄԱՐԵՍԿՈՒՆ ԸՆԴՂԵՄ ՌՈՒՄԻՆԻԱՅԻ ԳՈՐԾԸ
CASE OF BRUMARESCU v. ROMANIA

(Գանգատ թիվ 28342/95)

Դատարանի 2001թ. հունվարի 23-ի
վճիռը
(Արդարացի բավարարում)

Ստրասբուրգ

Բրումարեսկուն ընդդեմ Ռումինիայի գործով,

Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը՝ նիստ գումարելով որպես Սեծ պալատ, հետևյալ դատավորների կազմով՝

Պրն Լ. Վիլդհաբեր, Նախագահ,

Տկն Է. Ժալմ,

Պրն Կ. Լ. Ռոզակիս,

Պրն Ժ.-Պ Կոստա,

Պրն Լ. Ֆերարի Բրավո,

Պրն Լ. Կաֆլիշ,

Պրն Լ. Լուկադես,

Պրն Պ. Կ. Ռիս,

Պրն Վ. Ֆուրման,

Պրն Կ. Յունգվերտ,

Պրն Նիկոլաս Բրաուցա,

Տկն Ն. Վաջիկ,

Պրն Ժ. Յեդիզան,

Տկն Վ. Թոմասեն,

Պրն Տ. Պանտիրու,

Պրն Է. Լևիտս, դատավորներ,
Պրն Լ. Միհայ, ad hoc դատավոր,
Նաև տկն Մ. Ղե Բորր-Բուքիքիո, Քարտուղարի տեղակալ,
2000թ. հոկտեմբերի 18-ի և 2001թ. հունվարի 10-ի դռնփակ խորհրդակցություններից
հետո,
2001թ. հունվարի 10-ին ընդունեց հետևյալ վճիռը.

ՎԱՐՈՒՅՑԸ

1. Գործը Ղատարան է հանձնվել Ռումինիայի քաղաքացի պրն Ղան Բրունարեսկուի կողմից («ղիմող») և Մարդու իրավունքների եվրոպական հանձնաժողովի կողմից («Ղանձնաժողով») համապատասխանաբար՝ 1998թ. նոյեմբերի 3-ին և 6-ին: Գործի համար հիմք է հանդիսացել նախկին 25-րդ հոդվածի հիման վրա 1995թ. մայիսի 9-ին պրն Բրունարեսկուի կողմից Ռումինիայի դեմ ներկայացված գանգատը:

2. 1999թ. հոկտեմբերի 28-ի իր վճռում («հիմնական վճիռ») Ղատարանը միաձայն վճռել է, որ տեղի է ունեցել Կոնվենցիայի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի և 1-ին արձանագրության 1-ին հոդվածի խախտում: Ավելի կոնկրետ, 1-ին արձանագրության 1-ին հոդվածի կապակցությամբ Ղատարանը վճռել է, որ վիճարկվող սեփականագրությունը չի արդարացվել, և բոլոր դեպքերում խախտվել է արդարացի հավասարակշռությունը, քանի որ դիմողը կրել է և շարունակում է կրել անհատական և չափազանց մեծ բեռ, որն անհամատեղելի է սեփականության անարգել օգտագործման իրավունքի հետ (ECHR 1999- VII, կետ 79-80):

3. Կոնվենցիայի 41-րդ հոդվածի համաձայն՝ դիմողը հայցում է մի քանի հազար ԱՄՆ դոլարի արդարացի փոխհատուցում՝ իր կրած նյութական վնասի, ինչպես նաև դատական ծախսերի դիմաց:

4. Քանի որ 41-րդ հոդվածի կիրառման հարցը պատրաստ չէր որոշում կայացնելու համար, Ղատարանը հետաձգել է այդ հարցի լուծումը և Կառավարությանն ու դիմողին առաջարկել եռամսյա ժամկետում ներկայացնել հարցի կապակցությամբ իրենց գրավոր բացատրությունները և, մասնավորապես, տեղեկացնել իրենց միջև հնարավոր համաձայնության ձեռքբերման մասին (/bid/ կետ 84 և եզրափակիչ մասի 4-րդ կետ): Չետագայում Նախագահը թույլատրելի ժամկետը երկարաձգել է մինչև 2000թ. ապրիլի 15-ը:

5. Կառավարությունն իր բացատրությունները ներկայացրել է 2000թ. հունվարի 28-ին և մարտի 15-ին, դիմողն իր բացատրությունները ներկայացրել է 2000թ. հունվարի 25-ին, մարտի 14-ին և ապրիլի 14-ին:

6. 2000թ. հունիսի 8-ին, Ղատարանի կանոնակարգի 61-րդ կանոնի 3-րդ կետի համաձայն՝ Նախագահը պրն Միրչե Ղան Միրեսկուին թույլատրել է ներկայացնել գործի առանձին հարցերի վերաբերյալ իր գրավոր բացատրությունները: Այդ բացատրությունները Ղատարանն արդեն ստացել էր 2000թ. մայիսի 30-ին:

7. 61-րդ կանոնի 5-րդ կետի համաձայն՝ Կառավարությունը գրավոր պատասխանն ուղարկել է 2000թ. հուլիսի 21-ին, դիմողը՝ 2000թ. սեպտեմբերի 11-ին, հոկտեմբերի 2-ին և նոյեմբերի 17-ին:

8. Կողմերի ներկայացրած փաստաթղթերից պարզ է դառնում, որ դիմողի բողոքն ընդդեմ 1999թ. ապրիլի 21-ի վճռի (տե՛ս հիմնական վճիռը, կետ 30) 2000թ. փետրվարի 28-ին մերժվել է Բուխարեստի շրջանային դատարանի կողմից: No112/1995 օրենքի հիման վրա ներկայացված բողոքի կապակցությամբ այդ դատարանը գտել է, որ ինքն իրավագոր է փոխհատուցում տրամադրել միայն՝ թիվ 112/1995 օրենքով սահմանված չափանիշների համաձայն: Դիմողն այդ որոշումը գանգատարկել է Բուխարեստի վերաքննիչ դատարանում՝ որպես վերջին աստիճանի դատարան: Նրա գանգատը մերժվել է 2000թ. հոկտեմբերի 26-ին: Այնուամենայնիվ, նա դիմել է որոշման կատարումը 6 ամսով հետաձգելու խնդրանքով:

ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՀԱՐՑԵՐԸ

9. Կոնվենցիայի 41-րդ հոդվածը նախատեսում է.

«Եթե Դատարանը գտնում է, որ տեղի է ունեցել Կոնվենցիայի կամ դրան կից արձանագրությունների խախտում, իսկ համապատասխան Բարձր պայմանավորվող կողմի ներպետական իրավունքն ընձեռում է միայն մասնակի հատուցման հնարավորություն, ապա Դատարանը, անհրաժեշտության դեպքում, տուժած կողմին արդարացի բավարարում է տրամադրում»:

Ա. Նյութական վնաս

1. Դիմողի ներկայացրած փաստարկները

10. Դիմողը շեշտել է, որ պատճառված վնասը Կառավարության կողմից վերականգնելու պատշաճ միջոցը ողջ գույքի, այն է՝ հողամասի և շինության վերադարձնելն է իրեն:

11. Կառավարության կողմից գույքը վերադարձնելու անհնարինության դեպքում, դիմողը նշել է, որ ինքը համաձայն է ստանալու փոխհատուցում, և պահանջել է իր գույքի շուկայական արժեքը: Քանի որ նրա զբաղեցրած բնակարանը և հողամասի համապատասխան մասը Վարչական խորհրդի 1998թ. մարտի 24-ի որոշման հիման վրա արդեն վերադարձվել էր նրան (տե՛ս հիմնական վճիռը, կետ 28), միայն պետք է քննարկել ողջ գույքի արժեքի և բնակարանի ու դրան պատկանող հողամասի արժեքի միջև տարբերության հարցը:

Քանի որ տան մնացած մասը, բացի պրն Միրեսքյուի բնակարանից, չէր վաճառվել վարձակալներին, դիմողը պնդել է, որ Կառավարությունը չի կարող ներկայացնել որևէ պատճառաբանություն գույքի վերադարձնելը մերժելու համար: Ուստի, նա պահանջում էր փոխհատուցում վճարել միայն պրն Միրեսքյուի բնակարանի դիմաց:

12. Հիմնվելով Ռումինական՝ տեխնիկական փորձագետների ինստիտուտի փորձագետ Դ.Ս-ի զեկույցի վրա, դիմողը՝ որպես 2000թ. սեպտեմբերի 1-ի դրությամբ գոյություն ունեցող գույքի արժեք նշեց 5.757.000.000 ռումինական լեյ (ROL), որը

համարժեք է 250.600 ԱՄՆ դոլարի: Այդ գումարը կազմված է՝ 126.500 ԱՄՆ դոլար՝ հողամասի արժեքի դիմաց, այն է՝ 251 ԱՄՆ դոլար յուրաքանչյուր քառակուսի մետրի համար, 124.000 ԱՄՆ դոլար՝ շինության արժեքի դիմաց, այն է՝ 216 ԱՄՆ դոլար յուրաքանչյուր քառակուսի մետրի համար: Իր զբաղեցրած բնակարանի կապակցությամբ, որը կազմում է ողջ տան 39,3%-ը, նա նշել է 48.771 ԱՄՆ դոլարի գումար:

13. Դիմողը նշել է, որ իր սեփականությունը՝ բաղկացած 503 քառակուսի մետր հողամասից և 575 քառակուսի մետր տարածքով շինությունից (գրեթե 200 քառակուսի մետր շրջանաձև տարածք) գտնվում էր Բուխարեստի Կոտրոսենի շրջանում, որը հանդիսանում է՝ Բուխարեստում հողերի գների վերաբերյալ Բուխարեստի քաղաքային խորհրդի մի քանի որոշումներով սահմանված «0» գոտու մաս: Յուրաքանչյուր քաղաքում «0» գոտուն գտնվող գույքի արժեքն ամենաբարձրն է: Դիմողը նշում է, որ համաձայն Բուխարեստի քաղաքային խորհրդի մի շարք որոշումների՝ իր սեփական հողամասին նման հողամասերի արժեք է սահմանված՝ յուրաքանչյուր քառակուսի մետրի համար 300 ԱՄՆ դոլար:

Ինչ վերաբերում է շինությանը, նա նշում է, որ 1930թ. կառուցված տունը բաղկացած էր կահավորված ներքնահարկից, առաջին հարկից, երկու վերնահարկից՝ ներառյալ ձեղնահարկը և երկու ավտոտնակները: Իր գույքի արժեքը որոշելու համար նրա ներկայացրած՝ փորձագետի զեկույցում որպես հիմք էր ընդունվում բաց շուկան կարգավորող ակտերով սահմանված չափանիշը: Ըստ դիմողի՝ փորձագետի գնահատումը՝ 216 ԱՄՆ դոլար յուրաքանչյուր քառակուսի մետրի համար, հաստատվում էր գույքի շուկայի կողմից, որտեղ գները հաճախ գերազանցում են մեկ քառակուսի մետրի համար 300 ԱՄՆ դոլարը:

14. Այս կապակցությամբ, դիմողը քննադատել է Վարչական խորհրդի 1998թ. մարտի 24-ի որոշումը և Կառավարության փորձագիտական զեկույցը, որոնք, երկուսն էլ, ըստ դիմումատառուի, հիմնվում էին թիվ 112/1995 օրենքով սահմանված չափանիշի վրա: Այդ չափանիշները չեն արտահայտում գույքի իրական արժեքը, այլ միայն նվազագույն արժեքը: Թիվ 112/1995 օրենքի նպատակը սեփականաշնորհվող բնակարանների վարձակալներին՝ իրենց զբաղեցրած բնակարանները ցածր գներով գնելու հնարավորություն տալն էր:

2. Երրորդ կողմի ներկայացրած փաստարկները

15. Երրորդ կողմը՝ պրն Սիրեսքյուն, նշում էր, որ ինքը եղել է տան առաջին հարկում գտնվող բնակարանի սեփականատերը. պետությունն այն 1973թ. վաճառել էր իր մորեղբորը, և ինքը ժառանգել էր տունը նրանից: Յետևաբար, պետության կողմից այդ տունը դիմողին վերադարձնելը կլիներ անարդարացի: Պրն Սիրեսքյուն գտնում էր, որ պետությունը բնակարանի դիմաց դիմողին պետք է վճարի փոխհատուցում:

3. Կառավարության բացատրությունները

16. Կառավարությունը նշել է, որ դիմողի «սեփականությունը»՝ 1-ին արձանագրության 1-ին հոդվածի իմաստով, որի կորուստը, ըստ Դատարանի, հանգեցրել էր այդ հոդվածի խախտման, չէր կարող ընդգրկել երրորդ կողմի՝ պրն Սիրեսքյունի բնակարանը: Այդ կապակցությամբ Կառավարությունը վիճարկում էր,

որ Բուխարեստի առաջին ատյանի դատարանն օրինական կարգով ճանաչել է, որ դիմողը ողջ տան սեփականատերն է:

17. Կառավարությունը նաև նշել է, որ դիմողը կարող էր իր գույքի վերադարձնելն ապահովել իր գույքը վերադարձնելու պահանջով հայց հարուցելով ներպետական դատարաններում:

18. Ինչ վերաբերում է գույքի գնահատմանը, Կառավարությունն առարկում էր այն տեղեկատվության դեմ, որի վրա հիմնվում էր փորձագետ Դ.Ս.-ն, ինչպես նաև նրա նշած գումարների դեմ:

Կառավարությունը ներկայացրել է իր փորձագիտական զեկույցը՝ կազմված Ռումինական՝ տեխնիկական փորձագետների ինստիտուտում գրանցված փորձագետ Վ. Ս.-ի կողմից: Համաձայն փորձագետի եզրակացության, որը հիմնվում էր թիվ 112/1995 օրենքով սահմանված չափանիշների վրա, 1999թ. մարտի 1-ի դրությամբ գույքի արժեքը եղել է 108, 058 ԱՄՆ դոլար, որում 110 ԱՄՆ դոլար շինության յուրաքանչյուր քառակուսի մետրի համար էր, իսկ 87 ԱՄՆ դոլարը՝ հողամասի յուրաքանչյուր քառակուսի մետրի համար:

Ինչ վերաբերում է Վարչական խորհրդի 1998թ. մարտի 24-ի որոշմանը, Կառավարությունը նշում էր, որ Խորհուրդը դիմողին վերադարձրել էր նրա բնակարանը և հողամասը, այն է՝ 168 քառակուսի մետր: Կառավարությունը որպես այդ բնակարանի և հողամասի արժեք նշում էր 38,578 ԱՄՆ դոլար: Հետևաբար, դիմողին որպես փոխհատուցում կարող էր տրվել գույքի արժեքի (108,058 ԱՄՆ դոլար) և արդեն վերադարձված բնակարանի ու հողամասի արժեքի (38,578 ԱՄՆ դոլար) տարբերությունը, այն է՝ 69,480 ԱՄՆ դոլար:

3. Դատարանի գնահատականը

19. Դատարանը կրկնում է, որ վճիռը, որով Դատարանը գտել է, որ տեղի է ունեցել իրավունքի խախտում, պատասխանող պետության համար առաջացնում է իրավական պարտավորություն՝ վերջ տալ խախտմանը և վերացնել դրա հետևանքներն այնպես, որ հնարավորինս վերականգնվի մինչև խախտումը գոյություն ունեցած վիճակը:

20. Գործի կողմ հանդիսացող պայմանավորվող պետությունները սկզբունքորեն ազատ են Դատարանի այն վճիռները կատարելու միջոցների ընտրության հարցում, որոնցում փաստվել է իրավունքի խախտում: Դատարանի վճիռների կատարման կարգի ընտրության հնարավորությունն արտահայտում է երաշխավորված իրավունքների և ազատությունների ապահովման՝ Կոնվենցիայով նախատեսված՝ պայմանավորվող պետությունների առաջնային պարտավորությանն առնչվող ընտրության ազատությունը (1-ին հոդված): Եթե խախտման բնույթը թույլատրում է *restitutio in integrum*, պատասխանող պետության խնդիրն է կատարել այդ: Եթե, մյուս կողմից, ներպետական իրավունքը հնարավորություն չի տալիս կամ տալիս է խախտման հետևանքները վերացնելու մասնակի հնարավորություն, 41-րդ հոդվածը Դատարանին լիազորում է տուժած կողմին տրամադրել պատշաճ բավարարում (տե՛ս Պապամիկապոլուսին և այլոք ընդդեմ Հունաստանի 1995թ. հոկտեմբերի 31-ի վճիռը (50-րդ հոդված), Շարքեր Ա no.330-Բ, կետ 34):

21. Հիմնական վճռում Դատարանը նշել է. «Դատարանը... նկատում է, որ որևէ հիմնավորում չկա Գերագույն դատարանի վճռով ստեղծված իրավիճակի համար: Մասնավորապես, ո՛չ Գերագույն դատարանը, ո՛չ Կառավարությունը չեն փորձել

սեփականությունից զրկելը հիմնավորել էական պատճառներով՝ որպես «ի շահ հասարակության» կատարված սեփականագրկում: Դատարանը նաև նշում է, որ սեփականատերը չորս տարի է, ինչ զրկվել է իր գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքից՝ առանց փոխհատուցման վճարման, և նրա փորձերը՝ հետ ստանալու իր սեփականությունը, եղել են ապարդյուն (կետ 79):

22. Դատարանը գտնում է, որ տվյալ գործի հանգամանքներում գույքը վերադարձնելը, ինչպես կարգադրվում է Բուխարեստի առաջին ատյանի դատարանի 1993թ. դեկտեմբերի 9-ի վճռով, դիմողի համար հնարավորինս կստեղծեր մի իրավիճակ, որը համարժեք էր մինչև 1-ին արձանագրության 1-ին հոդվածի խախտումը եղած իրավիճակին:

Այս կապակցությամբ, Դատարանը չի կարող ընդունել Կառավարության փաստարկը, որ դիմողը պետք է նոր հայց հարուցեր՝ գույքը վերադարձնելու պահանջով: Դատարանը նշում է, որ Կառավարությունն այդ հարցը բարձրացրել էր ավելի վաղ, երբ առարկում էր, որ ներպետական պաշտպանության միջոցները չեն սպառվել, ինչը Դատարանը մերժել է հիմնական վճռում (տե՛ս կետ 55):

Քանի որ դիմողը հետ էր ստացել իր զբաղեցրած բնակարանը, և այդ վերադարձը նախատեսվել էր Բուխարեստի վերաքննիչ դատարանի 2000թ. հոկտեմբերի 26-ի վճռով (տե՛ս վերը՝ կետ 8), պետությունը պետք է դիմողի սեփականության իրավունքը վերականգներ տան մնացած մասի նկատմամբ: Սա չի խոչընդոտում որևէ պահանջի, ինչը պրն Միրեսքյուն կարող է ներկայացնել առաջին հարկի բնակարանի սեփականության նկատմամբ, որի վերաբերյալ պահանջը պետք է քննության առնվի ներպետական դատարանների կողմից:

23. Սույն վճռի ընդունումից հետո վեցամսյա ժամկետում Պետության կողմից նման վերադարձը չապահովվելու դեպքում Դատարանը վճռում է, որ պատասխանող պետությունը՝ որպես նյութական վնասի հատուցում, պետք է դիմողին վճարի տան տվյալ պահին գործող արժեքը, որից պետք է հանվի արդեն վերադարձված գույքի արժեքը:

24. Ինչ վերաբերում է փոխհատուցման չափին, Դատարանը նշում է կողմերի նշանակած փորձագետների կողմից՝ գումարը հաշվարկելիս կիրառված մեթոդների միջև առկա տարբերությունը: Հաշվի առնելով Բուխարեստում գույքի շուկայի գների վերաբերյալ իր տրամադրության տակ եղած տեղեկատվությունը՝ Դատարանը տան և հողամասի շուկայական արժեքը գնահատում է 215,000 ԱՄՆ դոլար, որի մեջ մտնում է նաև դիմողին արդեն վերադարձված բնակարանի և հողամասի մի մասի արժեքը՝ 33,600 ԱՄՆ դոլար: Փոխհատուցումը, որը Կառավարությունը պետք է վճարի դիմողին, 181,400 ԱՄՆ դոլար է, ներառյալ՝ 42,100 ԱՄՆ դոլար՝ պրն Միրեսքյունի զբաղեցրած բնակարանի արժեքը: Այս գումարը պետք է փոխակերպվի ռուսական լեյի՝ հարցի կարգավորման պահին գործող փոխարկման կուրսով:

Բ. Ոչ նյութական վնաս

25. Դիմողը նաև պահանջում էր 75,000 ԱՄՆ դոլար այն «լուրջ և անտանելի» տառապանքների համար, որը հետևանք էր Գերագույն դատարանի վճռի, որով 1995թ. դիմողը երկրորդ անգամ զրկվել էր իր սեփականությունից, այն բանից հետո, երբ 1993թ. ինքը կարողացել էր վերջ դնել քառասուն տարիների ընթացքում կոմունիստական իշխանությունների կողմից իր իրավունքի խախտմանը:

26. Կառավարությունն առարկել է այդ պահանջի դեմ նշելով, որ ոչ նյութական վնասը չի կարող հաշվի առնվել: Ավելին, Կառավարությունը նշել է, որ որպես ոչ նյութական վնասի հատուցում՝ օգտագործման և տիրապետման իրավունքից զրկելու համար փոխհատուցում տրամադրելը հակասում է Ռուսիայի դատարանների նախադեպային իրավունքին:

27. Դատարանը գտնում է, որ խնդրո առարկա իրադարձությունները լուրջ միջամտություն են պրն Բրունառեսուի՝ իր գույքն անարգել օգտագործելու իրավունքին, դատարան դիմելու և իր գործի արդարացի քննության իրավունքին, որի կապակցությամբ 15.000 ԱՄՆ դոլարը կլինի արդարացի փոխհատուցում ոչ նյութական վնասի համար:

Գ. Ծախսերը

28. Դիմողը պահանջել է 2.450 ԱՄՆ դոլար, որը բաժանվում էր հետևյալ գումարների.

(ա) 1.644 ԱՄՆ դոլար՝ իր գործը Դատարանում ըստ էության ներկայացնելու և արդարացի բավարարման հետ կապված հարցերը ներկայացնելու համար իր փաստաբանների վարձատրության դիմաց,

(բ) 50 ԱՄՆ դոլար՝ տարբեր ծախսերի համար (հեռախոս, ֆոտոպատճեններ, նոտարական ծախսեր և այլն),

(գ) 700 ԱՄՆ դոլար՝ փորձագիտական եզրակացության համար (500 ԱՄՆ դոլար՝ եզրակացության և 200 ԱՄՆ դոլար 2000 թ. սեպտեմբերի 1-ին գույքը գնահատելու հետագա աշխատանքների համար),

(դ) 300 ֆրանսիական ֆրանկ՝ Ստրասբուրգ մեկնելու նպատակով մուտքի արտոնագիր ստանալու համար:

29. Կառավարությունը չի առարկել այս գումարների դեմ, պայմանով, որ ներկայացվեին վճարման անդորրագրերը:

30. Դատարանը գտնում է, որ ծախսերը, որոնց կապակցությամբ ներկայացվել են անդորրագրեր, փաստացիորեն և անհրաժեշտաբար կատարվել են: Ուստի Դատարանը գտնում է, որ պետք է տրամադրել հայցվող 2.450 ԱՄՆ դոլար գումարը՝ դրանից հանած 3.900 ֆրանսիական ֆրանկ, որը Եվրոպայի խորհրդի կողմից տրամադրվել էր որպես իրավաբանական օգնություն: Այդ գումարը պետք է փոխարկվի ռուսիական լեյի՝ հարցի կարգավորման ժամանակ գործող փոխարկման կուրսով:

Դ. Տոկոսներ՝ փոխհատուցումը չվճարելու դեպքում

31. Քանի որ տրամադրվող գումարները հաշվարկվում են ամերիկյան դոլարով, Դատարանը գտնում է, որ նպատակահարմար է չվճարման համար տոկոսները սահմանել տարեկան 6%:

ԱՅՍ ԴԻՄՔՈՎ ԴԱՏԱՐԱՆԸ ՄԻԱԶԱՅՆ

1. Վճռում է, որ պատասխանող պետությունը պետք է վեցամսյա ժամկետում դիմողին վերադարձնի տուևը և հողամասը, որում այն տեղակայված է, բացառությամբ այն բնակարանի և դրան պատկանող հողամասի հատվածի, որն արդեն վերադարձվել է,
2. Վճռում է, որ այդ վերադարձը չիրականացնելու դեպքում պատասխանող պետությունը պետք է դիմողին նույն վեցամսյա ժամկետում վճարի 181,000 ԱՄՆ դոլար՝ որպես նյութական վնասի հատուցում, որը ենթակա է փոխարկման՝ հարցի կարգավորման օրը գործող փոխարկման կուրսով,
3. Վճռում է, որ պատասխանող պետությունը պետք է դիմողին վճարի հետևյալ գումարները, որոնք պետք է փոխարկվեն ռումինական լեյի՝ հարցի կարգավորման օրը գործող փոխարկման կուրսով:
 - ա) 15.000 ԱՄՆ դոլար՝ որպես ոչ նյութական վնասի հատուցում,
 - բ) 2,450 ԱՄՆ դոլար՝ ծախսերի դիմաց. այդ գումարը նվազեցվում է 3,900 ֆրանսիական ֆրանկով, որը տրամադրվել էր որպես իրավաբանական օգնություն:
4. Վճռում է, որ (2) և (3) կետերում նշված գումարները հարցի կարգավորումից հետո սահմանված ժամկետում չվճարելու համար պետք է վճարվի տարեկան 6%:
5. Մերժում է արդարացի բավարարման պահանջի մնացած մասը:

Կատարված է անգլերենով և ֆրանսերենով, ծանուցված է 2001թ. հունվարի 23-ին՝ Դատարանի կանոնակարգի 77-րդ կանոնի 2-րդ և 3-րդ կետերի համաձայն:

Սաուդ դե Բոեր-Բուքիբիո
Քարտուղարի տեղակալ

Լուգիուս Վիլդհաբեր
Նախագահ